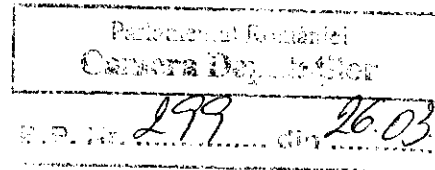

Nr. Ref. B 129.

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 26.03.2012

Parlamentul României Camera Deputaților

DIRECȚIA GENERALĂ AFACERI EXTERNE

Direcția pentru cooperare parlamentară internațională bilaterală

București, 16 martie 2012

Nr. 55b/342

INFORMARE

**privind vizita oficială în România a unei delegații a
Grupului parlamentar de prietenie din Adunarea Națională a
Republicii Serbia, conduse de domnul Siniša Stamenković,
președintele grupului
21 – 23 februarie 2012**

La invitația domnului deputat Gheorghe Ciobanu, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Serbia din Parlamentul României, în perioada 21 – 23 februarie 2012, a avut loc vizita în România a unei delegații a Grupului parlamentar de prietenie din Adunarea Națională a Republicii Serbia, conduse de domnul Siniša Stamenković, președintele grupului.

Programul vizitei a cuprins convorbiri cu domnul deputat Gheorghe Ciobanu, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Republica Serbia din Parlamentul României, și cu membri ai grupului, cu domnul deputat Attila Korodi, președintele Comisiei pentru politică externă din Camera Deputaților, și cu membrii comisiei, cu domnul deputat William Gabriel Brânză, președintele Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării din Camera Deputaților, și cu membri ai comisiei, cu domnul senator Titus Corlățean, președintele Comisiei pentru politică externă din Senatul României, și cu membri ai comisiei, precum și cu domnul senator Viorel Badea, președintele Comisiei românilor de pretutindeni din Senat. De asemenea, delegația parlamentară sârbă a fost primită de către domnul senator Petru Filip, vicepreședinte al Senatului. Totodată, delegația parlamentară din Republica Serbia a purtat convorbiri cu domnul Ștefan Tinca, director general la Departamentul Afaceri Regionale, precum și cu domnul Alexandru Ene, director al Direcției Balcanii de Vest și Cooperare Regională din Ministerul Afacerilor Externe.

Delegația parlamentară sârbă a avut în componență cinci domni deputați, reprezentanți atât ai puterii, cât și ai opoziției de la Belgrad, și au fost însoțiți de un membru al staffu-lui sârb.

Pe parcursul șederii în România, delegația parlamentară sârbă a fost însoțită de membri ai Ambasadei Republicii Serbia la București, precum și de reprezentanți ai staff-ului din Direcția pentru cooperare parlamentară internațională bilaterală și din Serviciul de protocol din Camera Deputaților.

La începutul convorbirilor dintre cele două **Grupuri parlamentare de prietenie** român și sârb, partea sârbă a mulțumit părții române pentru invitația de a efectua această vizită la Camera Deputaților, pentru poziția României privind integritatea teritorială a Serbiei și respectarea drepturilor internaționale, pentru sprijinul constant acordat de țara noastră Republicii Serbia în cadrul UE pentru obținerea statutului de țară asociată, în vederea atingerii obiectivului prioritar de politică externă al acesteia, respectiv, aderarea la UE, dar și pentru nrecunoașterea de către România a independenței provinciei Kosovo. În context, parlamentarii sârbi au ținut să sublinieze bunele relații dintre România și Serbia, atât în plan politic, cât și economic, care vor continua în același trend și după intrarea acesteia în UE, precum și că statele noastre au relații tradiționale, fără conflicte majore, în cadrul cărora vor trebui consolidate raporturile politice, economice (în zona de frontieră), culturale, din turism, și cu interes comun în rezolvarea problemelor minorităților naționale. În acest sens, partea sârbă a arătat că examinează și depune eforturi suplimentare în rezolvarea acestor mici probleme, în vederea realizării programului de colaborare dintre România și Serbia. Totodată, a fost subliniată marea responsabilitate a parlamentarilor sârbi în ducerea la îndeplinire a acestui program, precum și pentru creșterea colaborării sârbo-române, și a fost manifestată întreaga disponibilitate pentru continuarea dialogului, și a schimburilor de vizite, la toate nivelurile parlamentare, începând chiar de la grupurile parlamentare de prietenie și până la nivelul președinților celor două foruri legislative din Serbia și România. În acest sens, oaspeții au propus ca întâlnirile dintre grupurile parlamentare de prietenie din Serbia și România să fie regulate, astfel încât partea sârbă să cunoască poziția minorităților sârbe, române și vlahe care trăiesc în România, pentru înțelegerea tuturor drepturilor lor politice, economice, culturale și în general. În context, oaspeții au afirmat că reprezentanții minorității vlahe au dreptul la formarea unei conștiințe libere, garantate de constituție, și au la bază drepturile și libertățile minorităților naționale. Astfel, partea română a aflat că, la recenta Reuniune a reprezentanților minorităților naționale din Serbia, oaspeții și-au luat obligația de a proteja, conform reglementărilor juridice, drepturile minorităților naționale vlahe și române din Serbia, precum și ca, pe viitor, în funcție de posibilitățile avute, să înlăture orice fel de probleme de încălcare a drepturilor și de consecințe negative, și au arătat că vor sprijini Comisia Mixta Interguvernamentală în domeniul minorităților naționale și că vor crea condițiile necesare pentru ca aceasta să lucreze nestingherită.

Cu această ocazie, au fost evidențiate buna colaborare dintre parlamentarii celor două state în cadrul organismelor internaționale din care fac parte cele două țări, precum și sprijinul internațional al părții

române de care Serbia se bucură în cadrul UIP, APCE, APOSCE, precum și la APCMN. Cu această ocazie, partea sârbă a propus „dezvoltarea colaborării continue, spre binele statelor noastre, sprijin reciproc în probleme de interes comun, diplomatice, politice, economice, în problemele minorităților naționale, precum și în orice alte probleme”. De asemenea, în legătură cu poziția minorității sârbe din România, s-a precizat că „există spațiu de dezvoltare a colaborării în acest domeniu”. Tot cu această ocazie, oaspeții au lansat părții române invitația ca o delegație a Grupului parlamentar de prietenie cu Serbia din Parlamentul României, să efectueze, în cursul lunii martie 2012, o vizită oficială la Belgrad.

La începutul intervenției sale, domnul deputat Gheorghe Ciobanu, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Serbia din Parlamentul României a dorit să sublinieze faptul că domnia sa a reușit, în colegiul uninominal 10 din județul Timiș, să dezvolte colaborarea dintre părți pe mai multe planuri (economică, socială, culturală, artistică, etc.), și a amintit despre parteneriatele încheiate între Colegiul 10 Deta și Vârșeț, 12 dintre acestea fiind între localități din Timiș și alte 12 localități din Vârșeț. De asemenea, domnul deputat Ciobanu a arătat că, în scopul derulării acestor parteneriate, s-a reușit accesarea unor fonduri transfrontaliere, ultimul dintre acestea fiind în valoare de 400.000 euro. În context, domnia sa a reiterat necesitatea continuării și dezvoltării pe mai departe a acestor relații de colaborare, inclusiv la nivel parlamentar, și a exprimat disponibilitatea personală, dar și a colegilor parlamentari, de a sprijini fără echivoc astfel de proiecte, adresând, totodată, către oaspeți rugămintea de a veni în întâmpinarea și încurajarea acestor activități. S-a discutat și despre identificarea necesității, împreună cu reprezentanții Camerei de Comerț Serbia – România, de intensificare a întâlnirilor între oamenii de afaceri români și sârbi. În același timp, s-a afirmat că țara noastră acordă Serbiei un sprijin important, la nivel politic și instituțional, și a rugat partea sârbă să acorde la rândul său sprijin minorității române din Serbia, pentru a pune în echilibru minoritatea română din Voivodina cu problemele minorității române din Valea Timocului. Partea română s-a pronunțat în favoarea unui dialog permanent între Grupurile parlamentare de prietenie din cele două foruri legislative, român și sârb, deoarece comunicarea aduce un plus relațiilor dintre statele noastre. Domnul deputat Ciobanu a adus la cunoștința oaspeților că, vara trecută, împreună cu Universitatea de Vest, Facultatea de litere, a fost organizată o tabără la Timișoara, la care au participat 100 de studenți dornici să învețe limba română, 80 dintre aceștia fiind din Serbia. Cu ocazia acestei tabere, studenții au identificat două probleme: necesitatea promovării turismului de ambele părți, precum și problema mijloacelor de transport insuficiente existente între Timișoara și Belgrad (existența unui singur tren). În context, partea română a propus ca atât România, cât și Serbia să se implice în proiecte comune în domenii ca transporturile, comunicațiile, sau protecția mediului, și a rugat parlamentarii sârbi să se implice în sprijinirea Bisericii Ortodoxe Române din Serbia, în sensul recunoașterii acesteia. În context, domnia sa a dorit să aducă la cunoștința oaspeților faptul că, personal, în județul Timiș, a asigurat finanțarea tuturor lăcașurilor de cult a Bisericii Ortodoxe Sârbe, precum și a procesului de învățământ sârb, la Liceul Teoretic

Dositei Obradovici din Timișoara și, în același timp, a sugerat că, dacă este posibil, ar fi bine venit un gest de reciprocitate al părții sârbe în acest sens, pentru ca minoritatea română din Serbia să-și poată păstra identitatea, tradițiile, cultura, și să aibă acces la învățământul în limba maternă.

Tot cu ocazia acestei întâlniri, domnul deputat Sorin Constantin Stragea, a dorit să arate că și orașul Lugoj are relații de prietenie tradiționale cu orașul Vârșeț încă dinainte de 1989 și că, începând cu anul 2005, cele două localități sunt înfrățite și derulează împreună proiecte de colaborare, în cadrul programului PHARE reușind, astfel, să acceseze 100.000 euro, în prezent aceste proiecte aflându-se în faza de finalizare. Cu această ocazie, oaspeții au mai aflat că și între Lugoj și Vârșeț există astăzi schimburi culturale, întâlniri sportive și cantonamente comune, precum și expoziții și târguri comune. Domnul deputat Stragea a afirmat, de asemenea, că este un cunoscător al Serbiei și că apreciază sincer modul în care sunt tratați românii din Voivodina, dar „are un gust amar pentru că românii din Valea Timocului nu beneficiază de același tratament”. „Nu există vlahi români în Serbia, nu există altă limbă acolo, decât limba română” a adăugat domnia sa. În acest context, domnul deputat Stragea a adresat un apel partenerilor sârbi ca, în calitate pe care o au, de parlamentari, să intervină în reglementarea problemelor, astfel încât toți românii din Serbia să beneficieze de același tratament de care se bucură sârbii din România, care au acces la toate structurile din țara noastră, fără deosebire. Totodată, domnia sa a adăugat că poporul sârb va găsi în parlamentarii români și în autoritățile poporului român „un prieten de nădejde și de viitor, precum și un sprijin necondiționat pentru integrarea Serbiei în UE, acolo unde îi este locul de fapt”.

În cuvântul său, domnul deputat Tudor Panțîru a arătat că domnia sa este din Basarabia și că este un bun cunoscător, din interior, al Serbiei, și faptul că se afirmă, de către unii reprezentanți de la toate nivelurile din țara vecină, că în Serbia există două minorități, sârbă și vlahă, îi provoacă o mâhnire profundă, și consideră că „de aici încep problemele noastre”. Domnia sa a dorit să sublinieze că a vizitat de nenumărate ori Valea Timocului și a vorbit cu românii de acolo, „vlahi cum îi numiți voi”, în limba română, și s-a înțeles perfect cu ei. În context, domnul deputat a adăugat că nu are nimic împotriva celor care se declară vlahi, cu condiția ca aceștia să nu-i declare și pe alții care nu doresc așa ceva, și a amintit de prevederile Rezoluției 1632/2008 a APCE privind situația minorităților naționale din Voivodina și a minorității etnice române din Serbia, care solicită măsuri pentru ameliorarea situației minorității române, indiferent de cum se numește ea, vlahă, sau română. Domnul deputat Panțîru a arătat că la Sesiunea ordinară a APCE din ianuarie 2012, s-a afirmat clar că prevederile acestei Rezoluții nu au fost puse încă în practică și, în acest sens, a fost adoptată o altă Rezoluție pentru onorarea de către Serbia a obligațiilor și angajamentelor. Adunarea Parlamentară din ianuarie, a decis monitorizarea Serbiei, până la implementarea totală a recomandărilor. Totodată, domnia sa a arătat că interzicerea serviciului religios în limba română, în țara vecină și prietenă, Serbia, „ne doare”, la fel ca și introducerea alfabetului chirilic pentru așa-zisa limbă slavă, și a afirmat că nu reușește să înțeleagă de ce statul sârb se teme să acorde

aceste drepturi minime minorității române, ținând cont că pericolul pentru acesta vine din Kosovo, „albanezii nefiind la fel de mioritici ca românii”. Domnul deputat Panțiru a încheiat intervenția sa adresând rugămintea către oaspeți de a discuta deschis „toate aceste mici probleme dintre noi”.

În replică, domnul Miletic Mihajlovic, care se declară a fi vlah, a arătat că domnia sa nu se consideră român, pentru că nu poate simți asta și la fel sunt mulți alți vlahi din Serbia, și că „în ultima vreme românii au venit în zona noastră”. În același timp, a afirmat că domniile lor, prezente la București, ca membri ai Grupului parlamentar de prietenie, care doresc colaborarea cu grupul omolog român, ar trebui să discute, cu ocazia acestei vizite, în primul rând despre colaborarea economică, care deschide un câmp larg atât privitor la economie, comerț, sau cultură. Totodată, domnia sa a considerat că poziția minorității române din Serbia este „artificială” și că „problema identității naționale nu este o problemă a vreunui organ de stat, sau a vreunei științe, ci este o problemă personală a fiecărui individ, care ține de conștiința individuală”, și a citat din Art. C 47 din Constituția sârbă, care spune: „exprimarea identității naționale ca existență națională, este individuală și liberă și aparține fiecărui cetățean”, și a vorbit despre Art. 3 din Constituția sârbă, amintind și de Convenția pentru drepturile minorităților. Domnia sa a afirmat, răspicat, că „noi nu avem dreptul să stabilim nimănui apartenența și nu poate fi negat nimănui acest drept, iar cei care se declară vlahi și țin la individualitatea lor, prin nici o hotărâre a statelor noastre, nu se pot transforma în minoritatea națională pe care n-a simțit-o ca fiind a lui. Fiecare se bucură de drepturile lui în conformitate cu legile noastre și ale voastre”.

Întâlnirea delegației Grupului parlamentar de prietenie Serbia – România cu **domnul Attila Korodi, președintele Comisiei pentru politică externă** din Camera Deputaților, și cu membri ai comisiei, a debutat cu aprecierile domnului Președinte Korodi precum că țările noastre au o istorie comună și se bucură de existența unor relații bilaterale foarte bune și că, din perspectiva europeană, este nevoie de un dialog permanent și de proiecte comune, de înțelegere reciprocă. Cu această ocazie, domnia sa a afirmat că în perspectiva discuțiilor de astăzi, s-a întâlnit în mod special cu reprezentanții direcției de specialitate din Ministerul Dezvoltării, cu cei care se ocupă de proiectele transfrontaliere, și a adus la cunoștința oaspeților că din sutele de proiecte, depuse din România, sau din Serbia în zona transfrontalieră, s-a înțeles foarte bine realitatea de zi cu zi, și că există un interes deosebit, de ambele părți, ca toți banii avuți la dispoziție până în 2014, și anume cei 56 milioane de euro, să fie accesați. S-a arătat că, în perioada 2007 – 2014, direcțiile principale pentru absorbția fondurilor europene au fost schițate de către Comisia Europeană și că, pentru perioada 2014 – 2020, autoritățile de management de la București, într-un cadru instituțional de coordonare, au dreptul de a identifica prioritățile, fără a mai aștepta sugestiile Comisiei Europene, drept pentru care trebuie ca, împreună, să „impulsionăm aplicarea și schițarea programului viitor”.

În acest sens, mesajul transmis oaspeților a fost că este imperios necesar ca autoritățile locale, române și sârbe, să lucreze împreună și în perioada 2014 – 2020, acest fapt contribuind, deopotrivă, la îmbunătățirea cooperării bilaterale, pe mai departe. Concret, s-a afirmat că această

colaborare este un element la îndemâna părților în procesul de integrare a Serbiei în UE, proces susținut cu fermitate de România și care va duce la reforme structurale și administrative, la fel cum s-a întâmplat în țara noastră, sau în Bulgaria. În context, domnul Președinte Korodi, le-a mai spus oaspeților sârbi că România nu a terminat încă procesul de integrare, ci numai pe cel de aderare la UE, că acest proces presupune un dialog permanent și des, multe discuții în Parlamentul European, acțiuni care fac parte din natura acestui proces de integrare. De asemenea, domnia sa a mai afirmat că pentru România perspectiva Serbiei este foarte importantă, și că este necesar ca Serbia să nu rămână în afara acestui proces, la nivel UE, România acționând pentru menținerea extinderii pe agenda de priorități de politică externă și a arătat că finalizarea procesului de aderare al Croației ar putea conduce la o temporizare a extinderii, având în vedere problemele presante cu care se confruntă UE și care necesită soluții urgente precum criza economică, sau evenimentele din vecinătatea sudică. Cu toate acestea, partea română este de părere că extinderea s-a dovedit instrumentul cel mai util pentru garantarea unui mediu stabil și sigur, facilitarea de reforme democratice și dezvoltarea economică, că Balcanii au nevoie de stabilitate și prosperitate, iar relațiile bilaterale își pun amprenta pe toate aceste aspecte. Totodată, partea română s-a arătat deschisă în a oferi Serbiei „tot ceea ce înseamnă experiență și instrumentare pentru procesul de aderare”, deoarece experiența României, cu bune și rele, poate fi foarte utilă pentru obținerea succesului în procesul aderării Serbiei la UE. Tot cu această ocazie, gazdele au afirmat că „pentru noi, românii din Voivodina și Valea Timocului sunt foarte importanți”, și că poziția României este și va rămâne neschimbată cu privire la provincia Kosovo, fiind imperios necesar un dialog constructiv și responsabil între Belgrad și Pristina.

Domnul deputat Attila Korodi, președintele Comisiei pentru politică externă, a concluzionat că „dorim o Serbie puternică în Europa, care să fie alături de noi; România va sprijini, la nivel european, toate proiectele și va împărtăși cu poporul sârb din experiența sa; dorim ca protecția pentru minoritatea română, inclusiv a celei din Valea Timocului, să se afle permanent pe agenda autorităților de la Belgrad; proiectele transfrontaliere să penetreze zona granițelor și să predomine cooperarea economică și socială; România susține poziția Belgradului cu privire la Kosovo, iar dialogul dintre Belgrad și Pristina trebuie să fie intens”. De asemenea, domnia sa a mai afirmat că, ținând cont că anul 2012 este an electoral, atât în România, cât și în Serbia, speră ca discuțiile începute la București să fie continuate la Belgrad, în anul 2013, și că părțile vor avea atunci ocazia să discute despre „elementele concrete din această perioadă, astfel încât partea sârbă să se simtă confortabil în relația bilaterală”. La rândul său, domnul deputat Daniel - Stamate Budurescu a amintit despre lucrările APCMN, de la Tirana, la care Serbia nu s-a prezentat, și unde „autoritățile albaneze au dorit să oblige țara noastră să accepte prezența kosovarilor ca misiune oficială și a arătat că România, împreună cu alte câteva delegații ale altor state, a trebuit să părăsească atât conferința, hotelul, cât și Albania”, întărind astfel spusele domnului Președinte Korodi și reiterând faptul că „poziția României, cu privire la statutul provinciei Kosovo, nu este una de conjunctură și nicio monedă de schimb”. În același

timp, domnia sa a dorit să afle care este stadiul anchetei cu privire la cei doi lideri români, domnii Mariancic Dragoslav și Viorel Beșu, șeful filialei Partidului Democrat al Românilor din Serbia, din Spicova (Valea Timocului), respectiv președintele Alianței Românilor din Voivodina, și primarul român al localității Jankov Most (Voivodina) care, pe 19 decembrie 2011, au fost atacați cu focuri de armă în locuințele proprii, în miez de noapte, și a adăugat că respectă dreptul autorităților sârbe de a rezolva situația creată.

În replică, partea sârbă a mulțumit pentru onoarea de a se întâlni cu domnul Președinte Korodi și cu membri ai Comisiei pentru politică externă, cât și pentru încrederea și posibilitatea de a avea această ocazie de a schimba păreri cu parlamentari români, în problemele importante pe plan național și internațional. Cu această ocazie, partea română a aflat că, din 2008 până în prezent, la Belgrad au fost adoptate 970 de legi, din care 800 au avut peste 22.000 de amendamente, că Serbia apreciază Constituția României, și că este foarte necesară colaborarea regională. De asemenea, s-a discutat despre fluviul Dunărea, graniță comună, element care în timp poate duce la legături foarte bune între statele noastre, în cadrul Strategiei Dunării. Totodată, oaspeții au afirmat că doresc să se creeze un cadru juridic stabil pentru obținerea maximumului în standardele protecției minorităților din Serbia și că, din această perspectivă, vor „face totul”. În acest context, domnul Siniša Stamenković, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu România, din Adunarea Națională a Republicii Serbia, a rugat partea română să aducă la cunoștința părții sârbe, prin cereri concrete, propuneri cu privire la protecția minorităților naționale din Serbia, nu doar solicitări verbale care apar ca o problemă a raporturilor dintre părți. În context, domnia sa a apreciat că partea română a făcut foarte multe pentru Serbia, că relațiile bilaterale sunt bune, iar deputații sârbi, prezenți la convorbiri, vor avea o influență esențială, la Belgrad, în prezentarea și rezolvarea cererilor venite de la partea română. În același timp, domnia sa a mulțumit gazdelor pentru poziția principială manifestată în privința provinciei Kosovo și a afirmat că „partea sârbă va face totul pentru ca reprezentanții din Kosovo să vină la negocieri, indiferent de modul în care aceștia se prezintă în lume”. În acest sens, domnul Siniša Stamenković a subliniat că Serbia a stabilit deja un nivel al negocierilor, având anumite limite în compromisuri și că, din păcate, încă nu există nicio reacție din partea celor de la Pristina.

În legătură cu „incidentul” pe care l-a semnalat domnul deputat Budurescu, domnia sa a afirmat că nu are cunoștință despre asemenea fapte petrecute la adresa unor etnici români, că în acea parte a Serbiei un asemenea incident nu s-a întâmplat niciodată până acum, mai ales cu etnici români și a arătat că, personal, condamnă astfel de manifestări și că se va interesa la autoritățile sârbe, la întoarcerea la Belgrad, și va transmite domnului deputat Budurescu o informare în acest sens.

În timpul acestei vizite, delegația Grupului parlamentar de prietenie Serbia-România din Adunarea Națională a Serbiei s-a întâlnit **cu domnul senator Titus Corlățean, președintele Comisiei pentru politică externă a Senatului**, și cu membri ai comisiei.

Cu această ocazie, în cadrul dialogului bilateral, a fost abordată problematica eforturilor pe care autoritățile de la Belgrad le depun pentru

îndeplinirea tuturor condițiilor necesare obținerii de către Republica Serbia a statutului de țară candidată la UE. În acest context, discuțiile cu membrii Comisiei pentru politică externă a Senatului au constituit un alt reper important al programului politic al vizitei, întrucât proiectul legii de ratificare a Acordului de Stabilitate și Asociere a Republicii Serbia la Uniunea Europeană se află în dezbateri la această comisie, Senatul fiind Camera decizională pe această problematică.

Subliniind existența unei istorii de prietenie lungi și fructuoase între cele două țări, a multor domenii de interes comun, în plan economic, politic, sau cultural, domnul senator Titus Corlățean, președintele Comisiei pentru politică externă din Senatul României, a reafirmat sprijinul total și constant al României pentru aderarea Republicii Serbia la Uniunea Europeană, în condițiile în care atât Serbia, cât și celelalte state din Balcani au toată legitimitatea de a aspira la integrarea în Uniune dar, ca orice stat care a aderat la UE, și țara vecină trebuie să îndeplinească anumite condiționalități, printre care criteriile politice reprezintă o prioritate, începând cu domeniul protecției minorităților naționale.

Totodată, domnia sa, afirmând dreptul suveran al Senatului de realizare a propriei evaluări în vederea acceptării ratificării de către Parlamentul României a Acordului de Stabilitate și Asociere dintre UE și Serbia, împreună cu domnul senator Viorel Badea, președintele Comisiei românilor de pretutindeni din Senat și membru al Comisiei pentru politică externă din Senat, au evidențiat, în acest context, importanța deosebită pentru țara noastră a implementării de către Republica Serbia a standardelor internaționale în ceea ce privește protecția minorităților naționale, în special a minorității române, indiferent de denumirea sub care aceasta este cunoscută (română/vlahă).

În perspectiva acordării Serbiei a statutului de candidat la Uniunea Europeană, România încurajează, alături de alte state membre, continuarea proceselor de reformă în combaterea criminalității organizate, a luptei împotriva corupției, a îmbunătățirii mediului de afaceri și asigurării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale. De asemenea, s-a afirmat că prezervarea identității minorității române din Serbia este un subiect mult discutat, atât în cadrul dialogului bilateral la nivel parlamentar, cât și în cadrul întâlnirilor la vârf, un subiect care preocupă în mod special partea română și care așteaptă, în perioada următoare, atât măsuri concrete, cât și progrese semnificative. Partea română a reamintit faptul că aceste drepturi sunt prevăzute atât în normele și convențiile europene pe care Serbia le-a ratificat, cât și în legislația sârbă, însă, atunci când se discută de măsuri concrete, acestea nu se regăsesc, în sensul îmbunătățirii situației minorității române. Cu această ocazie, s-a adus la cunoștința oaspeților sârbi că oficialitățile române au vizitat în mai multe rânduri comunitățile de români din Valea Timocului, de exemplu, și au constatat că nu există nicio grupă de elevi la care, la solicitarea părinților, să se predea în limba maternă și că, deși există promisiuni încă din anul 2003 că lucrurile se vor schimba, până în prezent nu s-a realizat nimic.

În replică, șeful delegației sârbe a menționat faptul că poziția României de nerecunoaștere a independenței provinciei Kosovo a fost și este de mare ajutor pentru Serbia, că prioritatea actuală a Serbiei este integrarea în UE și că, în acest sens, au fost parcurși pași importanți într-

un timp foarte scurt (pe durata unui mandat de patru ani), dând ca exemplu adoptarea a 980 de legi și introducerea a peste 200 regulamente și ordine. În același timp, domnia sa a afirmat că problema drepturilor minorității române din Serbia a fost discutată recent în cadrul unei întâlniri la care au participat atât reprezentanți ai ministerelor competente, cât și reprezentanți ai comunităților de români. Concluziile acestei întâlniri, acceptate de către toți cei prezenți, au fost înaintate Comisiei Mixte Interguvernamentale în domeniul minorităților naționale, care are obligația de a le examina. În acest sens, delegația parlamentară sârbă a prezentat părții române câteva date statistice, privind organizarea învățământului în limba română pentru comunitățile românești din Voivodina. Astfel, s-a afirmat că, la nivel preșcolar, s-au înregistrat, în anul școlar 2010-2011 un număr de 17 grupe, pentru 138 de copii în 9 instituții preșcolare din 8 comune, iar la nivel școlar, au fost înregistrate 118 clase în 19 școli normale pentru 1126 de copii, în 9 comune.

În ceea ce privește oficierea ceremoniilor religioase în limba română, partea sârbă a explicat că nu pot fi impuse anumite reguli, invocând faptul că Biserica este separată de stat, dar „se poate exercita o anumită influență” și că „se încurajează dialogul între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Sârbă”.

Arătând că trebuie respectată opțiunea individuală a fiecărei persoane, domnul Președinte Titus Corlățean a susținut ferm obligația statului sârb privind implementarea tuturor condițiilor necesare prezervării identității naționale pentru frații români din Serbia care își asumă identitatea românească: dreptul la educație în limba română, dreptul la oficierea ceremoniilor religioase în limba română, la mijloace de informare în masă în limba română etc. În același timp, fiind subliniat faptul că poziția României nu poate fi interpretată ca interferență în domeniul deciziilor suverane ale Serbiei, senatorii români au exprimat profunda preocupare față de decizia statului sârb de standardizare a „limbii vlahă”.

Declarându-și apartenența la minoritatea vlahă din Serbia, domnul Miletic Mihajlovic a expus punctul de vedere al acestei minorități, care „nu simte România ca pe o țară mamă și nu se consideră o minoritate română”. „Vlahii, dincolo de poziția statului sau a altor persoane din afara țării, își exprimă identitatea prin voința lor și nu sunt de acord cu niciun fel de presiuni, nici din interior și nici din exterior” a adăugat parlamentarul sârb, menționând, de asemenea, că, dacă sunt cetățeni care își exprimă identitatea română, drepturile acestora în ceea ce privește identitatea culturală trebuie respectate. Domnia sa a continuat afirmând că, în ceea ce privește statul sârb, acesta nu se poate amesteca în această problemă și nici nu i se poate cere acestuia să nu recunoască minoritatea vlahă.” Ideea că statul sârb este responsabil de standardizarea limbii vlahă nu se susține”, a fost de părere oficialul sârb, întrucât „nu există o solicitare a statului sârb în acest sens, ci este doar o problemă a minorității vlahă”.

Domnul senator Viorel Badea, președintele Comisiei românilor de pretutindeni din Senat, a salutat demersurile autorităților sârbe de susținere a minorității române din Voivodina și a militat, în același timp, pentru drepturile celor aproximativ 4500 de români înregistrați în Valea Timocului care, la rândul lor, au cerut dreptul la educație și la oficierea serviciilor religioase în limba română, iar în legătură cu limba vlahă și la

cei care se declară vlahi, domnia sa a arătat că se pune problema originii etimologice a cuvântului vlah, dar și a țării de origine a acestei minorități.

În încheierea acestei întrevederi, membrii Comisiei pentru politică externă a Senatului României au reiterat importanța consolidării dialogului bilateral româno-sârb, la nivel parlamentar, menit să susțină perspectiva europeană a Republicii Serbia și să permită înfăptuirea de progrese concrete în efortul comun de finalizare a Protocolului pentru protecția minorităților naționale, la nivelul Comisiei Mixte Interguvernamentale în domeniul minorităților naționale, precum și punerea efectiv în practică a prevederilor acestui protocol, în conformitate cu standardele europene în materie, la care Serbia s-a angajat.

În continuarea întâlnirii cu membrii comisiei pentru politică externă a Senatului, delegația parlamentară sârbă a avut o întrevedere cu **domnul senator Petru Filip, vicepreședinte al Senatului**. Exprimându-și speranța că problemele legate de drepturile minorității române din Serbia își vor găsi rezolvarea în perioada următoare, Vicepreședintele Senatului a arătat că România este interesată să aibă relații de bună vecinătate cu țările din jur, iar în ceea ce privește relațiile țării noastre cu Serbia, relații tradiționale de altfel, acestea se vor consolida în perspectiva apropierii Serbiei de UE, un prim pas fiind ratificarea ASA la UE. Domnia sa a afirmat că România înțelege aceste sensibilități legate de minoritățile naționale întrucât, în cadrul procesului de aderare la UE, anumite lucruri ce țin de identitatea noastră diferită, de multiculturalism, au fost acceptate ca fiind „parte din regulile jocului”, chiar dacă ele nu au fost pe deplin înțelese la acel moment. În continuare, domnul Vicepreședinte al Senatului a evidențiat faptul că, în România, problematica minorităților naționale a fost rezolvată și, în acest sens, țara noastră constituie un exemplu pozitiv, precum și că, în forul legislativ român, toate minoritățile naționale au câte un reprezentant în Camera Deputaților, excepție făcând minoritatea maghiară care candidează separat în alegeri.

Partea română a mai subliniat faptul că Serbia, alături de celelalte state din Balcanii de Vest, au dreptul să facă parte din UE, că România are toată deschiderea politică în acest sens, iar traseul pe care fiecare dintre aceste țări îl va parcurge va depinde doar de modul în care vor înțelege să respecte anumite reguli.

În replică, domnul Siniša Stamenković, președintele Grupului de prietenie cu România din Parlamentul sârb, a subliniat faptul că țara sa a avut puțini prieteni în vindecarea rănilor trecutului, iar România a fost unul dintre aceștia, că Serbia datorează o mare recunoștință față de țara noastră, pentru sprijinul acordat Serbiei în cadrul UE. De asemenea, domnia sa a adăugat că, în procesul de deschidere a negocierilor de aderare la UE, Serbia a avut de îndeplinit foarte multe cerințe, pe care a reușit să le soluționeze în scurt timp, astfel că, în prezent, a rămas doar condiția continuării negocierilor cu Pristina.

Totodată, în legătură cu situația minorității române din Serbia, șeful delegației parlamentare sârbe a afirmat că toate cererile formulate de către România se bucură de atenția oficialităților sârbe, astfel încât, în raportul Comisiei Mixte Interguvernamentale în domeniul minorităților naționale sunt menționate toate obligațiile părților. În context, partea sârbă a mai adăugat că nu există nicio observație din partea vreunui

organism internațional privind legea electorală și accesul minorităților naționale la funcții publice, că aceștia pot avea candidați proprii la nivel local sau parlamentar și că, deși în Serbia nu există principiul discriminării pozitive pentru alegerile parlamentare, fiind vorba de un parlament unicameral, reprezentanții minorităților au dreptul de a fi aleși, cu respectarea pragului de 2 %. În același timp, referindu-se la discuțiile purtate cu partea română privind drepturile minorității române din Valea Timocului, partea sârbă a dat asigurări că, dacă există cereri formulate de reprezentanții acestei minorități, ele vor fi analizate de către membrii Grupului de prietenie care, în acest scop, se vor deplasa la fața locului.

În încheiere, partea română a reafirmat interesul pentru continuarea dialogului și identificarea de soluții la problemele semnalate, încurajând delegația sârbă pentru o viziune mai largă asupra acestor chestiuni, în perspectiva liberei circulații a cetățenilor în cadrul UE și a rolului pe care fiecare cetățean îl exercită în cadrul european.

La finalul vizitei în România, delegația parlamentară sârbă s-a întâlnit cu **domnul Ștefan Tinca**, director general la Departamentul Afaceri Regionale, precum și cu **domnul Alexandru Ene**, director al Direcției Balcanii de Vest și Cooperare Regională din **Ministerul Afacerilor Externe**. Din aceste discuții a reieșit faptul că partea sârbă a constatat existența unor probleme legate de drepturile minorității române/"vlahe" din nord-estul Serbiei, pe care le-a apreciat ca fiind „exagerate” atât de către unii lideri locali din Timoc, cât și de unii dintre parlamentarii români. De asemenea, oaspeții au afirmat că Serbia a fost exagerat de condiționată în drumul spre UE și că nu doresc ca problema minorității române din Serbia să se transforme într-o nouă condiționalitate, în acest sens, Belgradul fiind gata să ia măsuri și să rezolve revendicările legitime ale acestei minorități, subliniind că „niciodată nu va interveni pentru a forța populația care se declara a fi vlahă să se declare altfel decât simte și dorește”. Gazdele au afirmat că văd rezolvarea acestei probleme ca pe un proces, dar că așteaptă să vadă și elemente concrete care să ducă la soluționarea acesteia și că, la trei luni după vizita la cel mai înalt nivel, situația nu s-a schimbat.

Cu această ocazie, părțile au fost de acord că este necesară finalizarea de urgență a Protocolului celei de-a doua sesiuni a Comisiei Mixte privind minoritățile naționale.

O altă temă abordată a fost dialogul dintre Bisericile Ortodoxă Română și Sârbă, partea română reclamând faptul că acesta lipsește cu desăvârșire în nord – estul Republicii Serbia, și că BOR are probleme de jurisdicție cu BOS, alte culte (neprotestante) care oficiază în limba română funcționând fără probleme.

La finalul întrevederii, partea română a reiterat susținerea puternică a Serbiei pentru obținerea statutului de candidat la UE și a asigurat oaspeții că problema minorităților naționale nu va deveni o nouă condiționalitate specială, dar a rugat să se aibă în vedere că, pentru avansarea apropierei de UE, respectarea criteriilor politice, între care se numără și respectarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, este un element *sine qua non*.

***

Vizita în România a delegației Grupului parlamentar de prietenie din Adunarea Națională a Republicii Serbia, conduse de domnul Siniša Stamenković, președintele grupului, a avut loc la invitația domnului deputat Gheorghe Ciobanu, președintele Grupului parlamentar de prietenie cu Serbia din Parlamentul României.

Oaspeții au fost asigurați, în toate convorbirile purtate cu această ocazie, de susținerea puternică din partea României, pentru obținerea de către Serbia a statutului de candidat la UE.

Partea română a caracterizat relația bilaterală româno-sârbă ca fiind una complexă, din care nu lipsesc unele probleme, care pot fi rezolvate pe calea dialogului. A fost subliniată importanța activității Comisiei Mixte România – Serbia privind minoritățile naționale, precum și necesitatea încheierii Protocolului celei de-a doua sesiuni ale acesteia.

Partea sârbă a lansat o invitație omologilor din România de a efectua o vizită oficială în Serbia, după alegerile care vor avea loc în primăvara acestui an. Invitația a fost acceptată cu plăcere de către partea română.

Director,

Luminița Iordăchescu

*Red.: Carmen Gulin,
consilier parlamentar*